

ٲه كاديٲياي ميگامايند ٲلهس
ٲهروهده-ٲراهينان-ٲراويژكاريي

وانه كاني زين

333

منتدي اقرا الثقافي
www.iqra.ahlamontada.com

نوسيني
هيمداد عبدالقهار محمد

چاپي په كهم

٢٠١٩

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

بۆدابه زاندى جۆرمها كتيپ: سهردانى: (مُنْقَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافَى)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْقَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافَى)

پدای داتلود كتایهائى مختلف مراجعه: (منقدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

ئەكادىمىيە مىگامىند پلەس>
پەروەردە-راھىتان-پاويژ كاريى

333

نووسەر

ھىمداد عبدالقھار محمد

۲۰۱۹

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

وانه‌کانی ژیان ۳۳۳

هیمداد عبدالقهار محمد

دمزگای بریار بۆ چاپ و پەخش و بلاوکردنەوه

۲۰۰۰ دانە

یەكەم

۲۰۱۹

له به‌رێوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه گشتیه‌کان ژماره‌ی

سپاردنی «۵۴۰» ی سالی «۲۰۱۹» ی پێدراوه.

مۆڵتی

نۆڤ: سەد

لای

دمزگای بریار بۆ چاپ و پەخش و بلاوکردنەوه

مۆڵتی سەد نۆڤ: سەد لای

+964 (0) 750 405 2790

info@bryargroup.net

-ئەوانەى بەردەوام ڤوو لە کارى مرۆڤانەن.
-ئەوانەى تەنها بۆ خۆيان ناڤين.

-هاورڤو هاوپيشەکانم بۆ هاندانى بەردەواميان.
-ئەوانەى لە پيداچوونەوهو هەلەچنى هاوکار بوون.

مرۇقىش لە ماوەى ژياندا بە چەند قۇناغىك گوزەر دەكاتو
 تووشى ھەلۆيىستو بارودۇخى ھەمەجۇر دەبىت، لەبەرئەوھى مرۇف
 بوونەوهرىكى كۆمەلایەتییە؛ بۆيە ھەز دەكات زۆربەى كات لەگەل
 كەسانى تردا لە پەيوەندىدا بىت، ئەو ھەزەى مرۇقىش پەنگە بۆ
 خۆسەپاندىن، خودسەلماندىن يان فېربوون بىت!
 پەنگە لاتان سەير بىت كە دەلئىم 'خۆسەپاندىن'، بەلئى بەراستەمە،
 كەسانىك ھەن ھەز دەكەن بۆچوونەكانى خۇيان بەسەر كەسانى
 دەوروبەريان بەسەپىننەو ھەرگىز گوئى بە راستى و درووستى
 بۆچوونەكانىيان نادەن و گوئىش لە كەسانى تر پاناگرن! ھەندىك
 مرۇقى تر دەيانەوئى لە پىگەى پەيوەندى لەگەل كەسانى تردا
 خودسەلماندىن خۇيان بەدەست بەپىننەو يان پىشانى كەسانى ترى
 بدەن.

لە لایەكى ترىشەو، مرۇف ھەيە دەيەوئى بەردەوام فېر بىت لە
 كەسانى ترو ئەزموونەكانىيان لە ژياندا؛ بۆئەوھى ئەو پەندو وانەو
 سترىژىيانە فېر بن كە كارىگەرىيى راستەوخۇى يان ناپراستەوخۇى
 ئەرىننىان ھەبوو لەسەر شىوازو ئاستى ژيانىان.

ژيانى ھەر كەسىك يەكسانە بەو ئەزموونە دەستكەوتانەى
 بەرھەمى زەحمەتى و پەنج و ئازارو شەونخوونى و ماندووبوون و
 نىگەرانى و دلەپراوكىي و سەرنەكەوتن و گەپران و تاقىكردنەوھى
 جۇراوجۇرو مامەلەكەردن و ناسىنى كەسانى تر.

ھەر كەسنىڭ لە ژيانىدا بە چەندىن قۇناغ تىپەر دەبىتو تىياندا
 تووشى ھەورازو نشىوو چالو دۆلو تەننەت خەرنەندو تەلان دەبىت،
 كە ھەر يەككىيان وەك وانەيەكى گىرنگى بۇ ژيانى ئەو كەسە؛
 بۆيە ئەگەر كەسنىڭ بىيەوئ ئەو وانانەى ژيانى خۇى بە شىۋەيەك
 لە شىۋەكان بختە روو؛ ئەوا بە دۇنيايەو كەسانى تر سوودى
 لى دەبىنەو دەرئى بىرئە مۇم مەشخەل بۇ رووناككردنەو
 گۆشەيەكى ژيانىان؛ بۇئەو بىتوانن ئاسانتر بەسەر ھەورازەكانى
 ژياندا سەرگەونو سەلامەتتر بە نشىۋەكاندا تىپەر؛ تا دەگاتە
 ئاستى گەشتنە مەبەستو ئامانجەكانىان لە ژيان.

ئەو وانانەى بەردەستان ئەزموونى سالانى ژيانن لە چەندىن
 بارودۇخو ھەلوئىستى خۇش و ناخۇش لە شوئىن و پىگەى جىاوازو
 مامەلەكردن لەگەل كەسانى تردا لە پۇستو پىگەى جىاوازو شىلەى
 بەرھەمى خويندەو ھى جۇراچۇرو كاركردن لە پىشەى جىاوازى
 وەك: دەستفرۇشى و فرۇشىارى سەر شەقامو پىگاو دوكاندارىو
 وەرگىرو نووسەرو مامۇستاو يارىزانو خاوەنى كۇمپانىا و ئەكادىمىا
 كاروبارى كارگىرپى لە وەزارەتو زانكۇو كولئىزو بەش و پىكخراوەكان.
 ئامادەكردنى وانەكانى ژيان، پۇژ بە پۇژ لەگەل رووداوەكانى
 پۇژانە نوسراونو زۆربەى ھەرە زۇريان خۇم يان كەسانى نىزىكى
 دەوروبەرى پىياندا تىپەرپىووين؛ بۆيە زۇر راستگۇيانە لەگەل
 واقىعى كۇمەلگەى خۇمان دەگونجىن.

بۇئەۋەى وانەكان سوودى زياترىشان ھەبىت بۇ خوئەرى بەرپىز،
 وانەكان بە زمانى ئىنگلىزىش خراونەتە پروو؛ تا لەبارەى زمانى
 ئىنگلىزى و شىۋازى وەرگىرانىش سوود بەوانە بگەيەنىت، كە
 ئارەزووى دەۋلەتمەندىترکردنى فەرھەنگى وشەى زمانى ئىنگلىزىن و
 ھەز بە كارى وەرگىران دەكەن.

پىۋىستە خوئەرى بەرپىز سەرنجى ئەۋە بدات، كە لە كاتى
 دارپشتنى وانەكان بە زمانى كوردى زۆرچار كىش و سەروا لەبەرچاۋ
 گىراۋە، بەلام ئەۋ تايبەتمەندىيە لە وەرگىرانە ئىنگلىزىيەكە
 نەتوانراۋە ئەنجام بدرىت.

وانەكانى ژيان بەرھەمى سەرنج و ھەزرو ئەزموونە خۇش و
 ناخۇشەكانى ژيان و ھىۋادارم بىنە ھۆى رۇشنىردنەۋەى پى ژيانى
 خوئەران و رۆلى چاۋساغ و ھاورپى راستەقىنە بگىرن لە ژيانى ھەر
 يەككە لە ئىۋەى بەرپىز.

بەھىۋاى گەشتىكى خۇش لەگەل وانەكان و دۇنيابىن بەردەوام
 دەبىن.

۲۰۱۹/۰۵/۰۱

وانه ۱

بۆئەوێ گەورەتر بی له چاوی
خه ئک، ئاماژه به گەورەیی
کهسانی تر بکه!

To grow in the eyes
of people, mention the
greatness of others.

وانه ۲

خۆت له پشت گه‌وره‌یی
 که‌س مه‌شاره‌وه، تۆش مافی
 گه‌وره‌بوونت هه‌یه!

Do not hide behind
 someone else's greatness,
 you have the right to grow!

۳ وانه

گه ورهیی مروّف نه گه ورهیی
بیرکردنه وهیه تی، نه کی
خانوهه که ی!

Human's greatness
is in the greatness of his
thinking not his house!

وانه ۴

خۆناسین، سه ره تای
ئاسووده ییه!

Knowing yourself is
the first step towards.

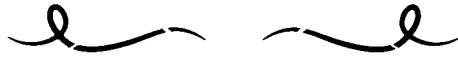
وانه ۵

نه گهر هه ستت کرد کهس ریزت
 ناگری؛ نهوا گلهیی له خۆت
 بکه، نهک بهختت!

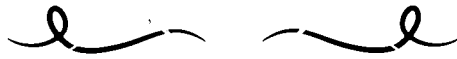

If you felt nobody
 respects you, blame
 yourself not your luck.

نہ گھر ہوناوت رہش بی،
 پھیٹھ کانت ہتا سہر سپی
 نابن!

لە ناختدا باخیک ھەیه ئاوی
 بدە، ئەوسا بۆ خۆت لە سیبەری
 پشوو بدە!

وانه ۸

نه بوونی متمانہ، ریگرہ له
داهینان.

Lack of confidence
hinders creativity.

وانه ۹

چاوه پئی دهرفت مه که، به لکو
 دهرفت بو خوت درووست بکه.

Do not wait for
 opportunity, create one
 for yourself.

وانه ۱۰

له هه ناوی هه ر گرتی کدا
 گه پای، سوودیکی گه وره تر
 هه یه، به دوایدا بگه ری!

Within the essence
 of any problem, there lies
 a seek of better benefit,
 search for it.

بۆ ئاسوودەیی، پێویستە جیهان
 وهک خۆی بینین، نهک وهک
 ئهوهی ئێمه دهمانهویت!

هه‌رگیز یاری به هه‌سته
 راسته‌قینه‌کانی که سانی دی مه‌که،
 ته‌نانه‌ت نه‌گهر له‌پرووی نه‌قلیش
 که موکورتیان هه‌بی!

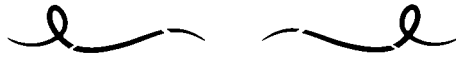
وانه ۱۳

توانا کانت به سهر ته مه نتدا
دابهش بکه.

Distribute your
capabilities over your age.

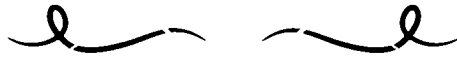
به چاوی گه شبینی ته ماشای
 دونیا بکه، نه ویش به گه شی
 خۆیت پیشان دهدا.

333

۱۵

به‌های ریّز نه به‌های زیّ
زۆتره.

وانه ۱۶

که سایه تی مروف یه کسانه به
 دنیا بینی و ژیا ندۆستی نهو
 که سه!

One's personality
 equals his/her vision of
 the world and life.

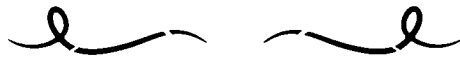
دانه ۱۷

هیزو تواناکانت به سهر
به هر هکانت دابهش بکه.

Distribute your
energy and strength over
your talents and skills.

مهرج نییه دهموده‌ست به‌ره‌می
 کاره چاکه‌کانت بینیه‌وه، به‌لام
 دنیابه له شوینیک ده‌بینی
 هه‌رگیز چاوه‌ریت نه‌کرد بیت!

وانه ۱۹

کورسی یاخود پۆست، به ها به
 که سه ره سه نه کان نادهن، به ئکو
 که سه کان به ها به کورسی یاخود
 پۆست ددهن!

Posts/responsibilities
 do not give value to the real
 people but the real people
 give value to the post

وانہ ۲۰

درؤو بوختان، دوو چہ کی دہستی
 نہ زانو ترسنو کہ کانن؛ بویہ
 مہیانکہ بہ بنہما بو ہہ لوئستو
 بریارہ کانت!

Lies and fabrication
 are two weapons of the
 ignorant and the cowards,
 never make them the basis
 of your stance or decisions.

وانہ ۲۱

مہ ہیّٰلہ ہیج 'هاوری' یه کت
 قسہ ت بؤ بهیئی؛ چونکہ نہ دہ بوو
 ریگہ بدات نه و قسانہ بکریں
 له به رده می نه و!

Do not let any of your friends bring you others' speech because he should not have allowed them to talk in front of him/her.

وانه ۲۲

نه گهر پيويست نه بوو بريار
 بدهی؛ نهوا پيويسته بريار
 نه دهی!

If it was not necessary to
 decide so you should not
 decide.

وانه ۲۲

بۆئەوہی ئاسوودە بی، پۆژانە
ماوہیەکی بە تەنیا لەگەڵ خۆت
بە!

To be happy, spend some
time alone with yourself on
daily basis.

وانه ۲۴

ژیان به س تو ی تیدا نییه ؛ بویه
خوت مه که به ته وهری هه موو
شتیک!

Life does not have you
in it only, so do not make
yourself the centre of
everything.

وانہ ۲۵

نہ گہر دہتہ ویں هاوکاری کہ سیک
 بکہی، سہرہ تا پیویستہ متمانہ ی
 بہدہست بہینی؛ تا هاوکاریہ کہت
 قبول بکات!

If you want to help
 someone, first you need
 to win his trust in order to
 accept help from you!

وانه ۲۶

راستییه کان هه رگیز درۆ ناکهن؛
 بۆیه به دوایدا بگهڕی؛ تا
 نهویش به دواتدا بگهڕی!

Truths never lie, thus
 search for it so that it also
 searches for you.

وانه ۲۷

سه رکه وتن چه ند گرنکه،
هه نگاوه کانی دواى سه رکه وتن
هینده یتر گرنکن!

Success is important ,
the steps after success are
more important

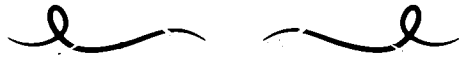
وانه ۲۸

هه وۆ بده ببه ئاوینه بو
هاورپیه کانت.

Try to become a mirror
for your friends

هونه ری گویگرتن (گویگرتن له
 خۆتو خه لکو سرووشت)، له
 هه موو هونه ره کانی تر گرنگتره
 بو ژيانیکي ئاسووده.

وانه ۳۰

ئەوانەى ھى خۆتن، دەستيان
 پيۈە بگرە، نەك ئەوانەى
 دەتەوئ بۆ خۆت بن!

First catch those that are
 yours not those you want
 to be yours!

وانه ۳۱

له سه دهرفه تی چاکه کردن پاز
 مه دهه؛ چونکه چاکه کردن به
 هه موو که سو له هه موو کاتیک
 ناکریت!

Never skip any chance
 to do good because doing
 good cannot be done by
 everyone and not at every
 time!

وانه ۳۲

هه سترکردن به به رامبه ر
 (که سه کانو بوونه وهره کانو
 سرووشت)، نه وپه ری تیگه یشتنو
 پیگه یشتنی مروقه کانه.

Feeling others (people, other creatures and the nature) is the utmost degree of understanding and maturity of human beings.

وانه ۳۳

له خۆباییبوون دوژمنی
سه رسه خستنی مروقبوونه.

Arrogance is the
utmost enemy of being
human.

وانه ۳۴

بۆئەوێ سەرکەوتوو بێ،
 پێویستە ئامانجەکانت دیاری
 بکەیت و کاربکەیت بۆ گەیشتن بەو
 ئامانجانە (باشترە ئامانجەکانت بە
 نووسین لەبەردەست بێ).

To succeed you need to identify your objectives and work for achieving them (It is better to have the objectives in writing available).

وانه ۳۵

ئاگادار به! هیواو خه ونو خۆزگه
 جیاوازن له ئامانج. (بۆنه وهی
 سه رکه وتوو بی، ده بی جیاوازی
 نیتوانیان بزانی)!

Be aware, hopes ,dreams and wishes are different from objectives. To succeed, you need to know the difference between them.

وانه ۲۶

ئارامگرتن کیله بۆ چاره سهری
 زۆربه ی گرفته کان، به لام زوو
 بریارنه دانو کاردانه وهی ژیرانه ش
 ده تگه یه نیته هه مان ئامانج.

Patience is key to the solution of most of the problems but not taking quick decisions and smart reactions will take you to the same objective.

وانه ۳۷

نه گهر خالیکی لاوازت نه
 هاوریهکت بینی، ههولّ بده
 چاکی بکه نهک ئیستغلال!

If you found a vulnerable point in one of your friends try to fix it not use it!

وانه ۳۸

شهرمکردن له ویزدانی خوت،
نه وپه پری تیگه یشتنه!

Feeling shy of your
conscience is the utmost
level of understanding.

وانه ۳۹

چاوه ری خراپترین سیناریو بکه
له ژیان، به لام بو باشتیرینیان
ههول بده.

Expect the worst
scenario in your life but
work for the best.

وانه ٤٠

هه وۆ بده له گۆشه نیگای جیاواز
 له کیشه کان بنواری؛ بۆنه وهی
 کاردانه وهت گونجاوو کاریگەر
 بیت.

Try to look at the problems from difference perspectives so that your reactions are appropriate and effective.

وانہ کانی ۴۱

نہ وہی ناخی پاک بیت،
 تیشکھ کانی چاوی و پھیقہ کانی
 زارشی پاک دہبن!

The one whose essence
 is pure , the rays of his eyes
 and words of his mouth will
 be pure as well.

وانہ ۴۲

مادہم ریگا ہیہ، پیویستہ
 بہدوای ئیرادہ بگہ ری؛ بوئہ وہی
 ئامانجہ کانت بیکی.

Since there is way, we
 need to look for will to
 achieve our objectives.

وانه کانی ۴۳

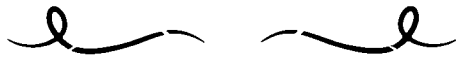
هه رگیز شانازی به یاساشکاندن
مه که؛ چونکه رهنگه تو نمونه
بی بو چه ند که سیک!

Never boast for
breaking the laws because
you might be the role
model of so many.

“

لەبەرخاتری کەس خۆت
 مەدۆرپنەو خۆت سووک مەکە؛
 چونکە هەر ئەو کەسانە وەک
 دۆراوو سووک باست دەکەن!

وانه ۴۵

نُه و که سانه ی بی شایسته بوون
 دهسه لاتیان ده که ویتته دهست،
 ره شیتی ناخیان به بریاره کانیاں
 ناشکرا ده بی!

Those who
 undeservedly get to
 posts, the blackness
 of their essence will
 be revealed by their
 decisions.

وانه ۴۶

که سیّک ئاره‌قه‌ی بۆ نانی ژيانی
 کرد بی، زیاتر جیّگه‌ی متمانه‌و
 وه‌فایه!

The one who has
 sweated for his living is
 more trustworthy and
 sincere.

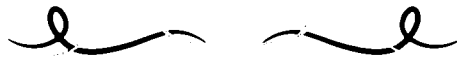
وانه ۴۷

نرخ بۆ هه موو شتیک دامه نئ؛
چونکه دونیا بهس پاره نییه!

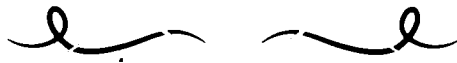

Do not put price for
everything because the
world is not only money.

ئهوانه‌ی له کهرتی په‌روه‌رده‌و
 فیرکردن کار ده‌که‌ن، پیو‌سته
 به‌لایه‌نی که‌م مروّف بن؛
 بوئه‌وه‌ی سه‌رکه‌وتوو بن!

په یوه نډییه کانت مه که
 قوربانی به رژه ووه نډییه کاتی و
 کور تخایه نه کانت!

وانه ۵۰

نهوهی به ریزگرتنو
 ریزنیشانندان نه نجام دهدری، زور
 نهوه کاریگه رتره که به هوئی
 ترسو دهسه لات دهکریت!

What can be done through respecting and showing respect to others is more effective than what is done through fear and authority.

وانە ۵۱

مروۆی رەسەن خۆی ناھێنیتە ئاستی
 ھەموو کەسێک؛ بۆیە زۆرجار
 بێدەنگی ھەلدەبژێریت،
 نەکی ھاتنەدەنگ بەرامبەر دیوار!

Genuine humans do not bring themselves to the level of everyone, so he keeps silent instead of talking to a wall!

وانه ک ۵۲

هیندهی خه ریکی خونیزیکردنه وهی
 له خه لکی به دهسه لات، خه ریکی
 خونیزیکردنه وه به له ناخی خوت.

Instead of getting
 closer to the people with
 authority, busy yourself
 with getting closer to your
 essence.

وانه ۵۳

مروّقه کان جیاوازن، به لام به های
 مروّقبوون کۆمانده کاته وه؛ بویه
 ره چاوی نه و خائه بکه نه کاتی
 مامه نه کردندا.

Humans are
 different, but humanity
 unites us, hence take this
 into consideration when
 you treat people.

وانه ۵۴

هه موو کاتیک هیمنی و ئارامبوون
 به سهر هاتوهاوارو هه له شهیی
 سهرده کهویت، ته نانه ت نه گهر
 درهنگیش بیت.

Being calm and patient
 always wins over shouting
 and impatience even if it
 comes late.

وانه ک ۵۵

بۆئەوێ سەر بەرز بی، مەرج
 نییه ئە هەموو کاریک براوه
 بیت!

In order to keep
 your head high it is not
 a condition to win all the
 time!

وانه ۵۶

زۆربه ی کات مروّقه کان نه و
 لایه نانه ده بینن، که خویان
 باوه ریان پیی هه یه، نه ک باوه ر
 به و لایه نانه بکه ن که ده بینن!

Most of the time, humans
 see what they believe not
 believe what they see.

خۆت له هه موو كه س باشتەر خۆت
 ده ناسی و ده زانی بایی چه ندی و شایسته ی
 چی؛ بۆیه پیویست ناکا نه خۆت و
 نه خه ئك هه لبخه له تینی؛ چونكه
 راستییه كان له پر ده رده كه ون.

وانز ۵۸

دونیای هر که سیّک یه کسانه به
 ناخی نه و که سه؛ بویه گله یی نه
 که س مه که!

Your world equals your
 essence so do not blame
 anyone!

وانه ۵۹

نه زوو بریارده نه درهنگ؛ چونکه
 زوو بریاردان تووشی هه ئەت
 دهکاتو درهنگ بریاردانیش
 دهرهتت ئە کیس دهبات!

Neither take decisions soon nor late because taking quick decisions will lead to mistakes and taking late decisions will make you miss opportunities.

وانه ۶۰

هه لگرتی بهرپرسیاریه تی و
 لیبوردن، کلیلی بیرکردنه وهی
 نه رینین، که به رهو ئاسووده یی و
 سهرکه وتنت ده بات!

Taking responsibilities
 and tolerance are key to
 positive thinking that takes
 you to peace of mind and
 success.

وانه ۶۱

گومان به گشتی و به دگومانی
 به تایبہ تی، دوزمنی سه رسه ختی
 بیرکردنه وهی داهینه رانه!

Suspicion in general,
 ill-suspicion in particular
 are the enemies of creative
 thinking.

وانه ۶۲

بوئه وهی سه رکه وتوو بی، پیو یسته
له ئیداره دانی کاتو توانا کانت
دهست پی بکه ی.

In order to be
successful you have to start
from your time and ability
management.

وانه ۶۳

سهرکه وتنی په روه رده کار
کاتیک دهست پی دهکات، که
خوی نمونه یه کی باش بی بو
پیشه نگبون.

The success of
educationalists starts when
he is a good sample for
becoming a model.

وانه ۶۴

نه گهر دته ویت گورانکاری بکه ی
 له ژبانت، نه و کاته بیکه که
 دته توانی، نه که نه و کاته ی که
 ناچاری.

If you want to make changes in your life , do it when you can, not when you are obliged to.

وانه ک ٦٥

له نیتوان په زامه نډی ناخی خوتو
 په زامه نډی خه لکی ده ورویه رت،
 په زامه نډی ناخ هه لبریره.

If you had to choose
 between the acceptance of
 your essence and people
 around you, choose the first.

وانه ۶۶

هه له کردن له کارکردندا، زۆر
 باشتره له هه له نه کردن له
 کارنه کردنندا!

To make mistakes while
 you work is better than not
 making a mistake while you
 do not work!

وانه ۶۷

له بیرت بی، خه ئک هه ئه کانت
 ده بینن، به لام په شیمان بوونه وه کانت
 نابینن؛ بویه هه وئ بده که مترین
 هه ئه بکهیت؛ تا که مترین په شیمان
 بوونه وهت هه بی!

Remember people
 see your mistakes but not
 your regrets, so try to do the
 least mistake to have the least
 regrets.

وانه ۶۸

هه ندىك كهس بهردهوام ههول
 دهدهن رۆشنایى كه سایه تی تو
 داپۆشن، بهلام دنیای بن رۆشنایى
 راسته قینه هه رگیز ون نابى!

Some people
 continuously try to cover the
 light of your personality but
 be sure true light can never
 be covered.

وانه ۶۹

شیوازی قسه کردنتو زمانی جه سته ت
 به بی ویستی خوت ره نگدانه وهی ناخی
 تون؛ بویه ده بی له گهل یه کتر ته با
 بن، نه گینا متمانه له ده ست دده دیت!

Your style of talking and body language unwillingly reflect your essence, therefore they need to match otherwise you will lose trust.

وانه ۷۰

هه رچ نییه بریارو هه سته کانی
یه کهم نیگا، هه موو کات درووست
بن!

It is not a condition for
the first decision and first
feelings to be always true!

وانه ۷۱

بیټهوا مه به له هاوریه کانت
 کاتیک له یه کی خالدا له گه ئت
 جیاواز ده بن؛ چونکه رهنگه پاساوی
 خویان هه بیټ!

Do not get disappointed
 at your friends when they think
 differently with you in one
 point because they might have
 their own justification.

وانه ۷۲

هەرگیز هاورییه تی تیکه ل به کار
 مه که و نه سه ر نه و نه مایه بریار
 مه ده!

Never mix friendship
 with work and do not make
 decisions on this basis.

وانه ۷۳

ثیان ته نها رهش یان سپی نییه!
 نه و که سهی به رهش یان سپی
 دنیا ده بینی، نه بیرکرنه وده
 هه ژاره!

Life is not only black or white...the one who sees the world as black or white is poor in thinking.

وانه ۷۴

کیشهی مروقی نهو سه رده مه
 نهو هیه: به دواي چاره سر ده گهریت
 بو کیشیه ک، هیشتا درووستی
 نه کردووه!

The problem of today's people is that they are searching for solution of a problem he has not created yet!

وانە ٧٥

(خۆزگە) بە تەنھا بریتی نییه له
ستراتیژ، بە لکو هاوکی شهیه که بو
کاره سات!

Wish is not only a
strategy but a formula of
disaster!

وانه ۷۶

هەر که سیڤک زاخی خۆی ههیه؛
 بۆیه ناتوانی به زاخی که سیڤکی دی
 کار بکهی و چاوه‌ڕێی ئه‌نجامی باش
 بکهی!

Everyone has his
 prestige, so you cannot
 depend on others' prestige
 and expect good results.

وانه ۷۷

لا ساییکردنه وه به تهنه بهس
 نییه، نه گهر ئیزافه ی خۆتی له گه
 نه بیت.

Imitation is not
 enough if you do not have
 your additions!

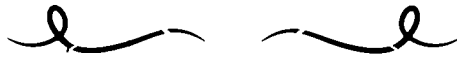
وانه ۷۸

سه رکه وتن گرنگه، به لام له ویش
 گرنگتر، شیوازی گه یشتن به
 سه رکه وتن!

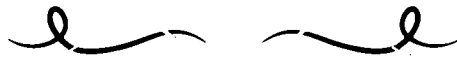

Success is important
 but what is more important
 is the way you achieve it!

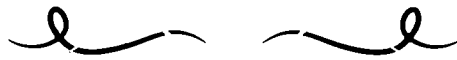
وهک چۆن شووشه‌ی بۆن، دواى
 ته‌واوبوونى شله‌ی بۆنه‌که‌ی هه‌شتا
 بۆنى هه‌یه، به هه‌مان شيوه
 يادگارييه‌کانى ژيانيش!

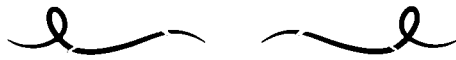
مروّف هیّنده به دواى فریشته بوونی
 خویدا ده گهری؛ تا نه و رادهی
 شهیتان بوونی که سانی دی، به
 سه رکه وتنی خوئی ده زانیّت.

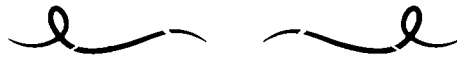
ئەگەر متمانەت بە خۆتو
 نىيەتەكانت ھەيە، بەردەوام بە
 لەسەر كارکردنت؛ چونكە خۆت لە
 ھەموو كەس باشتەر خۆت دەناسى!

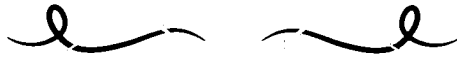
که سیّک به خوئی له گهڻ
 فرمیسه که کاندای گه وره بوو بیّت،
 هه رگیز پیکه نینی به فرمیسه کی
 که سانی دی ناییت!

له بیر مه که، نه گهر فیل له که سیک
 بکهیت، یه کهم جار فیلت له ویزدانو
 که سایه تی خۆتو پاشان ناپاکیت له
 متمانه که یان کردوو!

له هەر شوینو پیگهیه ک کار بکهی،
 له بیرت بیّت دوو شت زۆر گرنگن:
 چی له دواى خۆت به جیدیلّیت و چی
 له گهڵ خۆت ده بهیت!

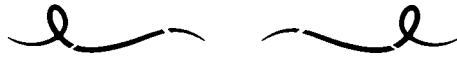
وانه ۸۵

نه گهر بته وئ فیلیک بخوی، ده بی
پاروو پاروو بیخوی!

If you want to eat up an elephant, you have to do it bite by bite!

ئەگەر داوات ئى كرا زەرپافەيەك
 بخەيتە ناو بەفرگريک، سەرەتا
 لە بوونی زەرپافەو بەفرگرەكە
 دۇنيابەو، پاشان ھەول بەدە!

گورگ له پیستی مه‌ریش بی،
 ره‌قتاره‌کانی گورگانه‌یه؛ بۆیه
 به چاوی ئه‌قل ره‌قتاره‌کان
 هه‌لبسه‌نگینه!

وانه ۸۸

بۆ ئهوهی ئاسووده بی، بۆ
سهرکهوتن کار بکه، نهک بۆ
دهرکهوتن!

To be happy, work for
success not showing off!

وانه ۸۹

بوئوهوی باوهرت پی بکریّت،
 پیویسته زمانی جهسته و
 په یامه که ت ته با بن!

In order to be believed,
 your body language should
 match your message!

وانه ۹۰

کاریز مابوون له ناخی خۆتدایه،
له دهرهوهی به دوایدا مه گهری!

Being charismatic is
within you, do not search
for it outside.

وانه ک ۹۱

بۆئوهی ئاسووده بی، وانهیهی
 له هه ئوه رینی گه لا کان فیر به!

To be happy, take a lesson
 from fading of leafs!

وانه ۹۲

بۆئوهی ئاسووده بی، له نیوان
چاوی عه قَلّو عه قَلّی چاو،
یه که میان هه لَبَریره!

To be happy, between the
mind's eye and eye's mind,
choose the first!

وانه ۹۳

بۆئەوئە ئاسوودە بى، رېڭە بە
خۆت مەدە يارى بە ھەستو سۆزو
چارەنووسى كەس بکەيت!

To be happy, do not allow
yourself to play with others'
feelings, emotions and
destiny!

وانه ۹۴

سه نگین به نه کی
زه نگین.

Be of value not rich!

پرد به نه کی گرد.

Be a bridge not a hill.

وانه ۹۶

مرد به نهک دهر د.

Be a man not a disease.

وانه ۹۷

دوگمهی به خته وهری خوت
مده دهست که سیکی دی!

Do not hand in the
button of your happiness to
someone else!

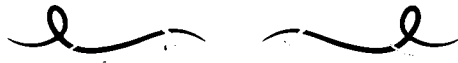
وانه ۹۸

سنوور بۆ فیربوون دامه نئ،
به لکو بۆ تیربوون!

Do not set limits
for learning but for
saturation!

مہرج نییہ ھموو کات جہستہی
 ریّک ئہقلّیکی جوانی تیّدا بیّت،
 بہلام ھموو ئہقلّیکی جوان
 جہستہیہ کی ریّکت پیّ دہبہ خشیت!

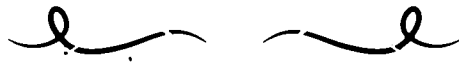
وانه ۱۰۰

دئیکی گه ورهت دهوی ؛
 بوئه وهی میشکه بچو وکه کان
 تی بگه یه نیت!

You need a big heart
 to make small minds
 understand!

خوینده‌واری و توانای
 خویندنه‌وه دوو شتی
 جیاوازن، تیّکه لیان مه‌که!

وانه ۱۰۲

په روه رده کړدنی مندائیک،
ناسانتره له چاک کړدنی
هه رزه کاریک!

Educating a child
is easier then rectifying an
adult!

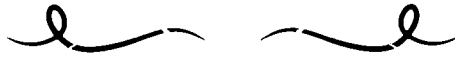
وانه ۱۰۳

کانیاوی ههسته پاکه کان، له
 ناخی مروقه کاندایه، پیووست ناکا
 له دهرهوه به دوایدا بگه ری!

The spring of pure feelings
 are within the human beings,
 there is no need to search for it
 outside!

هیچ که سیک له ژیان رەش
 مه که وه؛ چونکه مروّف ده بی
 وانه له باش و خراپ وه رگری!

وانه ک ۱۰۵

ئەگەر پىلاوھەكەت بۆ
 پىيەكانت تەنگ بوو؛ ئەوا
 ھەئەى خۆتە، نەك ھەئەى
 پىلاوو پىيەكانت!

If your shoes did not fit your feet, it is your fault not the fault of your shoes or your feet!

وانه ۱۰۶

ئاگادار به، يه ک دټوږ
 گومانی پړهش ده پيټه هوۍ
 ته ځکردنی ناڅی سپیت!

Be aware, one drop of
 black suspicion will lead
 to blurring your white
 essence!

وانہ ۱۰۷

به خشین بکہ دروشم، ریگات
دهیته ئاوریشم!

Make donation and
giving your motto, your way
will be silk-filled

وانه ۱۰۸

فامی مافه کانی
خۆت بکه!

Comprehend
your rights!

وانه ۱۰۹

نه گهر کاتت نه بوو بۆ کتیب
 خویندنه وه؛ نه وا به لایه نی
 خۆت بخویننه وه!

If you did not have time
 to read books, at least read
 yourself.

وانه ۱۱۰

رِیْگه مه ده خوشیه
کاتییه کانی ژیان، به لاریتدا
بیات!

Do not let temporary
joys of life divert you!

وانه ۱۱۱

توانای شاراوه له ناخی هه موو
 که سیکدا هه یه... سه رکه وتوو هکان
 نه واننه سوودیان له و توانا
 شاراوانه ی ناخیان وه رگرتوو ه!

There are hidden capabilities within everyone... successful people are those who make use of these hidden capabilities.

وانه ک ۱۱۲

بیئومید مه به کاتیک شتیکت
 دهست ناکه وی، که هه وی
 بو دهدهی؛ چونکه له وانیه
 باشر چاوه ریت بکات!
 ~~~~~

Do not get disappointed
 when you do not achieve what
 you try to get because what
 waits you might be better!

وانه ۱۱۳

نابیت ویسته کانی خۆت، له
 به دهسته ئانی دلی ته نها
 که سیک چر بکه یه وه!

One should not gather
 all his wishes and desires in
 gaining one person's heart!

وانه ۱۱۴

ژیان له پیناو خودا ئاسانتره
له مردن له پیناوی!

Living for God is easier
than dying for Him!

وانه ک ۱۱۵

هه موو که سیک داهینه ره، به س
 ده بی باوه ری به خوی هه بی و
 کاری له سه ر بکات.

Everyone is creative
 but he/she should believe in
 himself/herself and work on
 it!

به ردهوام هه وئی فیربوون
 بده؛ چونکه کاتیک پیوستت
 به بههرهیه ک دهبی، کاتی
 فیربوونت کهم دهییت!

وانه ۱۱۷

له بیرت بیټ، تو ئاوینهی
 دایکتو باوکتی؛ بویه کاریک
 مه که شهرمه زار بن!

Remember you are
 a mirror of your father and
 mother, do not do anything
 to embarrass them.

وانه ۱۱۸

نه ناو باشه نه باو؛ بویه به
دوای ناواخنو ناباودا بگه ری!

Neither fame nor
what is common are good,
therefore search for what
is within and what is not
common!

وانہ ۱۱۹

بہ دواى سہرکہ وتنیك مہ گہرئ
 لہ سہر شکستی ٹہوانی تر
 بیت!

Do not search for a
 success which is based on the
 failure of others!

وانه ۱۲۰

هه رگیز خۆت بۆ که سیک
 بچووک مه که وه، که خۆی به
 که وره ده زانی!

Never belittle yourself
 for someone who sees
 himself as higher.

وانہ ۱۲۱

خوبہ راورد کردن به که سانی
دی، دوژمنی خوشییه کانتہ!

Comparing yourself
to others is the enemy of your
happiness!

وانه ۱۲۲

نه گهر نه توانی چاکه له گهڼ
خوځدا بکهیت، چاوهړی مه به
بتوانی له گهڼ خه ټکدا بیکهیت!

If you cannot do favours
with yourself ,do not wait to
be able to do so with others!

وانه ۱۲۳

تیکۆشانى خۆت بکه و ههقت
له سه ر تیکۆشىنى خه لک
نه بی!

Make best of what
you can, let other people
fabrication about you
behind!

وانه ۱۲۴

چەشنى لاۋلاو خۆت ئە
ئامانجەكانت بئائىنە؛ تا
دینەدى.

Round yourself on your
goals!

وانه ۱۲۵

له بیرت بی، دیدی تو بو
 چاوی من ناشیت! (مهرج نییه
 من وهکو تو شته کان بینم)

Remember, your
 perspective does not fit my
 eyes (it is not a condition for
 me to see things like you)!

وانه ۱۲۶

به پړوه بردنی کات زور گرنگه،
 به لّام ئیستا باوی به پړوه بردنی
 سیره گرته (ته رکیزکړنه).

Time management is
 very important but now it is
 time for focus-management

وانه ۱۲۷

له ژياندا زورجار درؤو بوختان
 بو ماويه كي كاتي له سر عه رشي
 راستي خويان دهنوينن، بهس ههر
 راستي سرده كه ویت!

In life, lies and fabrications often show themselves on the throne of truth for a temporary time but truth always wins!

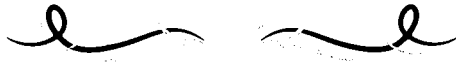
وانه ۱۲۸

له بیرت بی، دهستکه وتی
 مه عنه وی وه میشه یی، زور
 گرنگترن له دهستکه وتی
 مادی و کاتی!

Remember moral
 and long-term achievements
 are more important than
 materialistic and temporary
 ones!

پەيوەندىيە كۆمەلەيەتچىلەكە
 لەسەر بەرژەۋەندى، بۇنىاد نەبوو
 بىت (سەرمايەو سامان بۇ مەۋق؛
 بۇيە تا بىت دەكرىت بە پارە
 مەيگۆرەۋە!

وانه ۱۳۰

تا ئاسووده بی، دلّو دهر وونت
 هیئندهی ئاسمانه کان به رزو فراوان
 بکه؛ بۆئه وهی هه موو خه مه به رزو
 فراوانه کانیش جییان بیته وه!

To be happy, make your heart and mind as high and as wide as the sky to be able to embrace high and wide grieves!

وانه ۱۳۱

نه گهر دته وی کهس خوی له
 ئیشو کارت هه ئنه قورتینی،
 له خوترا دهست پی بکه!

If you do not want anyone
 to interfere in your business,
 start from yourself!

وانه ۱۳۲

جیاوازی نیوان خه ونو راستی
 وشه یه که له سی پیت پیکدیت
 (ک ، ا ، ر) .

The difference between
 dream and reality is one
 word (WORKING)!

وانه ۱۳۳

له بىرت بى، پىوستيت به
 هيج هوکارىک نييه؛ بوئه وهى
 يارمه تى خه ئک بدهى.

Remember, you do
 not need any reason to help
 other people!

وانہ ۱۳۴

ههولّ بده پائه وانیکى ناديار
بی، نهک نمایشکاریک!

Try to be a hidden hero
not a public performer!

وانه کانی ۱۳۵

له پشت هه ر خه میک،
 غه دریک هه یه، خه مره وینی
 بکه دروشم نه ک غه در!

Behind every grief
 there is injustice, make grief-
 relieving your motto not
 injustice!

وانہ ۱۳۶

پلنگیکی بریندار بی، باشتہ
لہ ریویہ کی ساغو سہ لامہ ت!

To be a wounded tiger is
better than being a safe fox!

وانه ١٣٧

هينده نازارى خوت مهده
 له بهر هه لهى كه سانى تر؛
 چونكه نه وان رهنگه له نه سلدا
 مه به ستیان نازاردانى تو بيت!

Do not hurt yourself
 so much because of others'
 mistakes because they might
 have originally intended to
 hurt you!

وانه ۱۳۸

‘پیاوه تی’ خۆت مه ده ده دست
که سانی دی!

If you are able to do a favour for someone, do it yourself and do not let someone else ask you to do that!

وانہ ۱۳۹

خۆت له هه‌موو كه‌سێك
 گرنگتری؛ بۆیه ته‌ندرووستیی
 خۆت مه‌كه‌ قوربانی رِقو
 ئیره‌یی كه‌سانی دی!

You are more important
 than others so do not sacrifice
 your health to hatred and
 jealousy.

وانه ۱۴۰

ژیان کورته؛ بویه هه رچی
 زووه خۆت له کهسانی
 نیگه تیشو هه له دوور بکهوه!

Life is short, so move
 away from negative and
 wrong people!

وانه ک ۱۴۱

وا تینه گه ی به ته نها هیچت پی
 ناکری؛ چونکه دنیابه زور کهس
 تو وهک پیشهنگو نمونده ی بالا
 دهینن.

Do not think that you
 are not able to do anything
 alone because certainly there
 are many people who look at
 you as their role model!

وانه ۱۴۲

ناتوانی ئامانجیک بییکی، که
 ناییینی؛ بویه ئامانجه کانت
 بکه نووسینو وینه؛ تا به ردهوام
 بیانیینی.

You cannot achieve a goal that you cannot see, therefore put your goals in writing and draw them to see them continuously.

وانه ک ۱۴۳

ته نها بو گه یشتن به به هه شت
چاکه مه که؛ چونکه مه رج نییه
هه موو شتیگ به رامبه ری هه بیته!

Do not do favours only to go to heaven because it is not a condition for everything to have something in return!

له خۆبایی مه به و لاف به سه ر
 که سدا لی مه ده؛ چونکه دوو
 په تان و له مروقبوون دوورت
 ده خه نه وه!

ئەگەر دەرەخە ئاسوودە بى،
 دەبى ئەگەل وىژدانى خۆتدا
 دادپەرورە بى!

وانه ۱۴۶

له ژياندا زورجار ده بينی که سیک له
 ناکاو ده گورئ... نه وه گوران نییه،
 به لکو ده که ورتنی که وه هری راسته قینه ی
 نه وه که سیه، که تو پیشتر به هو ی
 خوشه ویستی و ریزگرتن نه تینیوه!

In life, you often see someone suddenly changes! This is not sudden change but the appearance of the real essence of the person that you could not see his reality because of love and respect!

وانه ۱۴۷

باشترین به لگه بۆ درووستی
 په یوه نډییه کان، بریتییه له ته خانکردنی
 کاتو به خشینى خوشه ویستی بیهرج...
 هر که سیک نه و دووهی پى دایت، له
 دهستی مده!

The best evidences of good relations are time allocation and unconditional love... if someone gave you these two ,try not to lose him/her.

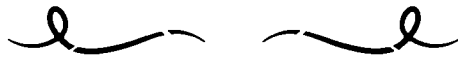
وانە ١٤٨

هه‌رچه‌ند ساده‌و ریزگر بی، نه‌وا
 ئالۆزی دیتە ریت، به‌لام تو‌هه‌ر
 به‌رده‌وام به؛ چونکه‌ ساده‌یی‌و
 ریزگرتن دوو کۆله‌گه‌ی مرو‌قبوون.

The more you are modest and respecting others, the more difficulties will face you. But go on because modesty and respect are two pillars of being human.

خۆبەزلزانین بەھۆی پلەو
 پۆستی کاتیی، خۆدۆراندنی
 درێژخایەنی بەدوادا دیت!

وانه ۱۵۰

بق ژهره، مه هیله توخنی دلت
 که وی؛ چونکه که تیکه لی
 خوینت بوو، ناتوانی لیکیان
 جیاکه یه وه!

Hatred is like poison,
 do not let it enter your heart
 because when it melts in
 your blood, you cannot set
 them apart!

وانه ۱۵۱

فیربوون له دهست خۆته؛ بۆیه
 به دوای بیانوودا مه گهری بۆ
 فیر نه بوون!

Learning is your choice
 so do not look for pretexts not
 to learn!

وانه ۱۵۲

لیبوردن گه وره تر ت دهکا؛ بویه
لیی مه ترسه و نه نجامی بده!

Apologies make you
grow bigger so do not be
afraid and do it!

وانه ۱۵۳

زۆر کهس ئیرهیی به دَلّو
 دهروونی تۆ ده بهن؛ بۆیه ده بی
 سوپاسگوزار بی؛ بۆئه وهی که
 ئیستا تۆ ههیتت!

There are many people who envy you because of your heart and psych therefore you need to be grateful for what you currently have!

وانہ ۱۵۴

لا ساییکردنه وهی بی
گۆرانکاری، ناچارت دهکا
نواندن بکهی!

Imitation without
any modification will force
you to pretend!

وانه ۱۵۵

هه رگیز خۆت له پشت پله و پایه و
 نازناو و بروانامه مهشارهوه؛ چونکه
 پیوسته تۆ مانا و گه وریه به وانه
 به خشی، نهک به پیچه وانهوه!

Never hide yourself
 behind posts, positions, family
 status and degree because
 you need to give value to
 these not the other way!

وانه ۱۵۶

مروقی رهسهن لهسه ر
گومان نازی.

Genuine people do
not live on suspicion.

وانه ۱۵۷

پیوسته قه‌دری تاریکی
 بزانی، ته‌نانه‌ت نه‌گهر
 ده‌وروبه‌ریش‌ت پرووناک بوو!

You should acknowledge
 the value of darkness even if
 you are surrounded by light!

وانہ ۱۵۸

رہشینیو گومانکردن، وہک دوو
 نہ خوشی گوزراوہن؛ بؤیہ خۆت لہ
 تووشبووان بہ دوور بگرہ!

Pessimism and
 suspiciousness are
 contagious diseases so
 protect yourself from the
 infected patients!

وانه ۱۵۹

‘که ر’و ‘بار’ی نیشانه ی ئاستی
 خاوه ن ‘که ر’و خاوه ن ‘بار’ن!

Donkey and its load
 are signs of the level of the
 donkey owner and load-
 owner!

وانہ ۱۶۰

ئاگادار به: فیل کۆده بیته وه
 پاشان به یه ک قست ده بی
 بیده یه وه!

Be careful, deception is accumulated and then you have to pay it back all in one installment.

وانہ ۱۶۱

دوورکہ وتنہ وہ جیاوازه له
 وازہینان... ھہندیک جار پیویست
 دہکا دوور بکہویہ وہ؛ تا خۆت
 کویکہیہ وہو پاشان بہ ردهوام بی!

Stepping back is
 different from quitting...
 sometimes you need to step
 back to collect yourself and
 go on later!

وانہ ۱۶۲

کارکردن له گهل که سانی
 نرمتر له ناستی خوت تووشی
 بیئومیدیت دهکات؛ بویه خوت
 به دوور بگره لییان!

Working with people
 below your level disappoints
 you , thus it is better to keep
 away from them!

وانه ۱۶۳

بۆنڤوهی ھاوړپې باشت هه بی،
 ده بی به خۆت ھاوړپیه کی باش
 بی بۆ که سانی دی!

In order to have good friends, you have to be a good one for others!

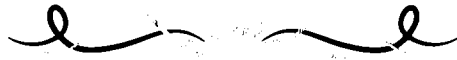
وانە ۱۶۴

هەرگیز بۆسە بۆ هەلەى خەلک
 دامەنئ؛ چونکە پۆژگاریش کامیرا
 بۆ هەلەکانی تۆ دادەنئ!

Never ambush others'
 mistakes because time
 will put camera for your
 mistakes!

شیوازی ژيانی خۆت له
 دهست خۆته: پری دهکە ی له
 خۆشه‌ویستی یان خۆویستی؟

وانہ ۱۶۶

دیاریہ کی گرانہ ہا بو
 دہولہ مہندیک مہ کرہ، کہ پیویتی
 پی نیہ؛ چونکہ شوینی خوی
 ناگریت، بہ لکو دیاریہ کی بچووک
 بدہ بہ کہ سیک کہ پیویتی پیہ!

Do not buy an expensive gift for a rich man who does not need it because it will fill no gap, instead buy a small gift to someone who needs it!

وانه ک ۱۶۷

نهوهی نه رکی خۆته بیکه ی،
 به چاکه به سه ر خه ئکیدا
 مه یفرۆشه وه!

Do not sell to others
 what is your responsibility to
 do!

وانه ۱۶۸

نه گهر تا گهر دنیشت خه م بی،
 هیشتا مه جالی پیکه نینو چیژ
 وهر گرتن هه رده مینئ؛ بویه نهو
 ساتانه نه ده ست مه ده!

Even if you are sank in
 grief, there is still room for
 enjoying and laughter so do
 not miss these moments!

وانه ۱۶۹

بۆنه وهی خۆت لی نه گۆری،
 مه هیله ده ور به رت به
 ستایش کردن لیت نی زیرک
 بکه ونه وه!

In order not to change
 from your own eye, do not let
 people around you flatter you
 to get close to you!

وانه ۱۷۰

چاوه ریی به خت مه که که له
 ده رگات بدا، برۆ به پشت به ستن
 به کارامه ییه کانی خۆت به دوایدا
 بگه ری، داوه تی بکه بو ماله که ت!

Do not wait for chance
 to knock at your door,
 based on your skills go
 search for it and invite it to
 your home!

وانه ۱۷۱

خو به گه وره زانین و
هه له شهی دوو په تای
کوشندن له کارگیریدا!

Arrogance and
making haste are two
plagues in administration

وانه ۱۷۲

نه گهر ناچار بووی، کار نه گه
 درۆزن بکه باشته نه وهک
 نه گه ډ درۆزان!

If you were obliged,
 working with liars is better
 than with lie-expert!

وانه ۱۷۳

له بیر مه که، خه ئکی به
گه مژه زانین گه مژه ییه.

Remember, to see
people as stupid is stupidity!

وانه ۱۷۴

نیمه گهری که س بتکاته
زمانهائی خوی!

Do not allow anyone to
make you his spokesperson.

وانه ۵۰۵

بۆ هه ئسه نگاندنی درووست،
 پشت به پیوهری هه میشهیی
 ببهسته، نهک پیوهری کاتیی!

For accurate assessment
 depend on permanent-lasting
 criteria not temporary ones!

وانه ۱۷۶

هینده به کارو پرووداوی لاوهکی
 خۆت خه ریک مه که، کاتت نه بی
 بو کارو پرۆژهی پربایه خ!

Do not busy yourself so much with secondary works and events that will leave you no time for works and projects of high value!

وانه ۱۷۷

خۆت بهرپرسی له خووو
 نه ریته کانت؛ بۆیه نابێ
 لۆمه ی کهس بکه ی.

You are responsible for
 your habits and traditions,
 you should not blame
 anyone!

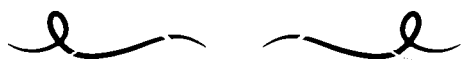

وانه ۱۷۸

هه موو که تنه کانت مه یه خه
 نه ستوی شه یتان؛ چونکه شه یتان
 فیلت لی دهکا، به لام خو
 ناچارت ناکات!
 ~~~~~

Do not attribute all
 your misconducts to devil
 because devil can deceive
 you but cannot force you!

له گهڻ جهسته و دهر وونی خوت
 باش به... نه رڼ له کهس
 هه لگره، نه خه م له قسه ی
 خه لکی بخو!

وانه ۱۸۰

هه وئده ریگه بگریت له
 دلشکاندن ئازیزانتو نه گهر
 کردیشت، زوو ئاشتیان بکه وه؛
 چونکه شوینی شکست زوو
 هه لده ئاوسی!

Try to prevent heart-breaking of your loved ones, if you did try to reconcile quickly because fracture gets inflammation soon!

وانه ۱۸۱

ژیان زۆر کورتتره له وهی
 تییگه یشتووی؛ بۆیه په له بکه
 له به خشه کانت!

Life is shorter than what
 you understood, so make
 your donations and giving as
 quick as possible!

وانه ۱۸۲

په پووله ش بی، خه لک لیټ
 دهن به درک؛ بویه ههر خوت
 به!

Even if you are a butterfly,
 people will become thorns,
 therefore always be yourself!

وانه ۱۸۳

په ند له ئاو وهرگرن: پوون
بن وهک ئاوینه!

Take lessons from water:
be clear like mirrors!

وانه ۱۸۴

جیاوازیوون خیانهت نییه،
به لکو بهرپر سیاریه تیو
نه رکه!

Being different is not
treason, it is responsibility
and duty!

وانہ ۱۸۵

توانا کانی میثکی مروؤف
 بیسنوورہ؛ بؤیہ تہ لبہ ندی
 مہ کہ... میثکت ئازاد کہ!

Human brain capacity is
 unlimited, so do not imprison
 it... liberate your mind !

وانه ۱۸۶

فیرکردن، جوړیکه له
 فیربوون؛ بویه ههول بده
 که سانی دی فیر بکه ی!

Teaching others is
 another way of learning,
 hence try to teach others!

وانه ۱۸۷

له خۆت تووڤه مه به؛ چونکه
بهس تۆی ههیه!

Do not get angry at
yourself because he has only
you!

وانه ۱۸۸

لۆمه کردنی که سانی دی،
 که مه یه کی دۆراوه؛ بۆیه
 به شداری تیدا مه که!

Blaming others is a
 lost game, therefore do not
 participate in it!

وانہ ۱۸۹

چاو، حاکمیکی ناداد پھروہرو
 گوئی، شاہیدیکی کہرہ؛ بویہ
 تہنہا بہ نہقل حوکم بدہ!

Eyes are unjust juries, ears
 are deaf witnesses so only
 judge by your mind!

وانه ۱۹۰

مروقبوون پیویتی به
 بریاردان و سووربوون و
 ئیرادهیه، نهوانهش ههمووی
 له دهست خۆتن.

Being human requires
 taking the decision,
 persistence and will, these
 are all in your hand!

وانە ۱۹۱

پەيامی پۆزەتیف بنیڕە بۆ
 میشتکت، ئەویش بەو جوۆرە
 ئیش دەکات.

Send positive signals to
 your brain, it will work in this
 way!

وانه ۱۹۲

کلتوری لیبوردهیی له گهڵ ناخی
خۆتدا دهست پێ بکه؛ چونکه
که نهتوانی له خۆت ببوری،
ناتوانی له کهسانی دی ببوری.

Start tolerance culture
with your essence because if
you cannot tolerate yourself
you cannot do that with
others!

وانه ۱۹۳

ههول بده نه ژياندا داوا ئی
کراو بیت نه کی داواکار!

In your life, try to become
someone people request from
not you request from others!

وانہ ۱۹۴

هه رگیز به گائته ئازاری کهس
مه ده؛ چونکه نه وان به راستی
ئازار ده چیژن.

Never hurt others
teasingly because they truly
get hurt!

ژيان وايه: هه نديک کات پشگويټ
 دهخه ن، دواتر هه ر به خويان
 پيويستيان به تو دهبيټ؛ بويه نه
 له کاتي پشگويځستندا بيخواو نه
 له کاتي پيويستيدا بيمنه ت به!

وانه ۱۹۶

تهنها نهو که سانه لووتبه رز
 دهن، که ده زانن چهند
 که موکورپیان هه یه!

Only those will be
 arrogant who know how
 many shortcomings do they
 have!

دَلتَهَنگ مَه به به نَازارِه کانت؛
 چُونکِه هَر نَازارِیک تَه مَه نِی
 مِشکِت نَاسَتِیک دِه باتِه
 پِیشتر!

وانه ک ۱۹۸

له کارگیڤری سه رکه وتوودا:
 بهرپرس دهبی وهکی باوک
 بی، پیی خوش بی نه وانی ژیر
 بهرپرسیاریه تی نه و له خوئی
 ئاسووده ترو باشتر بن.

In successful management:
 the responsible person should
 be like father, who will be
 happy when people beneath
 his authority are happier and
 better than himself!

وانه ۱۹۹

خه لک رهنگه قسه کانت له بیر
 بکهن، به لام رهفتاره کانت
 له بیر ناکرین!

People might forget
 your words, but they
 will never forget your
 behaviours!

وانه ۲۰۰

جوړی بیرکردنه وهو
دونیابینیت، جوړو شیوازی
ژیانت دیاری دهکات.

The way you think and
see life will determine your
life style!

وانه ۲۰۱

بیرکردنه وهی کۆن، قه رزیک
 گرانبه هایه له سه ره ره
 تاکیک ده بی بیداته وه.

Old thinking is a heavy
 debt that every individual
 should pay back!

وانگانی ۲۰۲

ئەگەر ویستت ئاستی ھۆشیاری
 كەسیك بزانی؛ ئەوا سەیری
 چۆنیەتی گفتوگۆکردن و
 ھەئسوکەوتی بکە ئەگەر ئەوانە
 بۆچوونی جیاوازیان ھەبە.

If you want to know the intellectual level of someone, look at his way of talking and behavior with those who have different opinions with him!

وانه ۲۰۳

نه وه ببه خشه که ده ته ویت:
 زه رده خه نه، نه وین، هاوریه تی،
 په روه رده و فیتر کردن، ریژ، وه فا،
 ته نانه ت پاره ش.

Give those that you
 need: smile, love, friendship,
 education, respect, loyalty
 and even money!

وانه ۲۰۴

با ناگاداری خووه‌کانمان بین؛
چونکه ژیانمان ره‌نگدانه‌وهی
خووه‌کانمانه.

Let us take care of our
habits because our lives are
reflections of our habits!

وانه ۲۰۵

نه گهر ویستت ژنیک فریو
 بدهی، بیر له دایکو خوشکو
 هاوسه رو کچکه که ت بکه وه!

If you wanted to deceive a woman, think of your mother, sister, wife and daughter!

وانہ ۲۰۶

هه رگیز هه وڻ مه ده به ترسو
 توقانندن، ریزی خه لک به ده ست
 بهیئی؛ چونکه ریزگرتیئی
 کاتییه!

Never try to get other people's respect through fear because it will be temporary respect!

وانه ۲۰۷

دونیای فراوان سوودی چیه
نه گهر پیلاوه کانت ته سک بیت!

What is the use of the
wide world if your shoes are
tight!

وانہ ۲۰۸

کورسی سہرتاش، ھەر جاره‌ی که‌سیک بو
 ماوه‌یه‌ک له‌سهری داده‌نیشی، به‌لام نابیته
 خاوه‌نی نه‌و کورسیه‌و دوکان و سہرتاشه‌که،
 به‌ھه‌مان شیوه‌ پۆستیش!

Every now and then
 someone will sit on barber
 chair for some time but that
 person will never own the
 chair, not the shop and nor
 the barber, similar to posts
 and positions!

وانه ۲۰۹

هەر وشه و هه ئسوكه وتیك،
 نوینه رایه تی به شیک له كه سایه تی
 تۆو په روه رده ی خیزانه كه ت دهكات؛
 بۆیه وریا به!

Be careful, every word and behaviour represents part of your personality and family education.

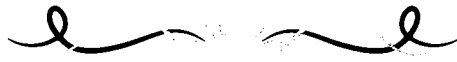
وانه ک ۲۱۰

میزاجی بوون نیشانه یه کی
 سه ره کی نه خوشیی دووروووی و
 ده مامکداریی؛ بویه خه لک به
 گه مره تیمه گه؛ چونکه نه وان زور
 به وردی نه وه ده بینن.

Moodiness is the primary sign of hypocrisy and mask-wearing disease, do not see people like stupid because they see everything clearly!

له دهوړوبه رت که سانی زیره کتر
 له تۆ ههن، بهس وهک نازیرهک
 هه لسوکه وت دهکه ن.
 پیویسته جار جار له خوت پیرسی بو
 وایه؟

وانه ۲۱۲

ناکری باری 'که ر' له 'بزن'
 بار بکه ی؛ چونکه خۆتو بزن
 شهرمه زاری خاوه ن بار ده بی!

You cannot load a goat with a donkey load because you and the goat will be embarrassed to the load-owner!

وانه ک ۲۱۳

مروقه کان نه گهر له راده ی خوځان
 زیاتر گه وره یان بکه ی تیکده چن،
 نه گهر مریشک زور پوف بده ی هه ولده دا
 هیلکه ی قاز بکا، به مهش زیان به خو ی و
 خاوه نه که ی ده گه یه نځ!

Human beings get rotten if they are excessively grown. Similarly, if you blow wind into chicken it will try to lay goose egg consequently he and the owner will be losers

وانه ۲۱۴

دوور بروانه: که سایه تی خۆت بۆ
 خۆخۆشه ویستکردن لای کهسانی
 سه رووی خۆت له دهست مده؛
 چونکه نه نهوان تا سه ره سه روو
 ده میننه وه، نه تۆش هه روا زه لیل!

Look far: do not lose
 your personality just to make
 yourself look lovely to people
 above you because neither
 they stay above for good nor
 you stay so low!

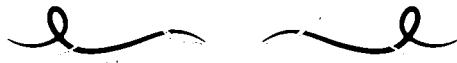
وانه ۲۱۵

نه گهر ویستت له که سیک بدهی،
 که مژیه له خالی به هیزی
 دهست پی بکهی؛ چونکه نهی
 ههر سهرکه وتوو نابیت، به لکو
 ریسواش دهبی!

If you want to beat someone, it will be stupid to start from his strong points because you will not only fail but be embarrassed as well.

بۆئەوہی کہ سیکی سەرکەوتوو
 بی، دەبی سەرەتا خاوەنی
 خۆتو بریارەکانت بی، ئەک
 بووکە ئەی دەستی ئەم و ئەو.

وانه ۲۱۷

هه رگیز فرمیسکو و ئازاری
که سانی دی مه که خۆراکی
خه نده کانت!

Never feed others' tears
and pains to your smiles!

وانه ۲۱۸

نه گهر زانست نه سینه تدا
 چه پس بکھی و ری نه
 بلاو بوونه وهی بگری؛ نه و
 سزات ده دا!

If you imprison knowledge within yourself and prevent its spread, it will penalize you!

وانہ ۲۱۹

نہ گہر بتهوئ سہرکھوی، دہبی
بزانی چوں ناکہوی!

If you want to succeed,
you should know how not
to fail!

وانه ۲۲۰

نه گهر راویژ به که سانی له خۆت
 به نه زمووتتر نه که ی، تووشی
 هه له دهبی؛ چونکه نه وان به و
 هه لانه دا تیپه ریوون!

If you do not consult who has more experience than yourself, you will make mistakes because they have gone through these mistakes!

وانه ک ۲۲۱

نه وهی نه توانی له ژیر فشاردا
برپاری درووست بدا، نابیتته
سه رکرده و پیشه نگ!

Those who cannot
make sound decisions under
pressure will not become
leaders or role models!

وانه ۲۲۲

متمانہ ی کویرانہ بہ کہ س
 مہ کہ ؛ چونکہ مروّو ژیان لہ
 گورانی بہ رده و امدان!

Do not put your blind
 confidence in anyone
 because humans and life are
 continuously changing!

وانه ۲۲۳

نهوهی شیری پیدای، تیری
تی مه‌گره!

Do not through arrow
at those who fed you milk!

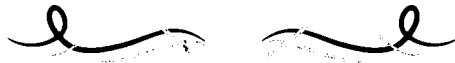
وانه ۲۲۴

هه ندیک جار بو پاراستنی
 ریژی خۆت، پیویست دهکا
 هه ندیک کهس له ژیاوت
 بسرپتهوه!

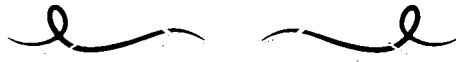

Sometimes to
 preserve your respect,
 it would be necessary to
 erase some people from
 your life!

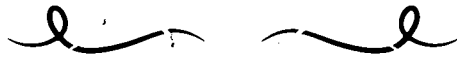
ھەول بده خۆت به دوور بگره
 له و كه سانهى جوین و قسه پى
 گوتهى سه رووى خویان وهك
 مه رههه مه ده بینن!

زۆر جار ئامانجى تۆ سەرووترە
 لە ئاستى تىگەيشتنى خاوەن
 كارەكەت؛ بۆيە نە تىت دەگات
 نە لىت دەگەرى!

ژیانی تو یه کسانه به بریارو
 هه ئبژاردنه کانت، نهک ویستو
 ئاره زووه کانت!

وانه ۲۲۸

دهست له پشتدانی نه یاران
جیاوازی نییه له گهڼ راوه شانی
چوولکه و داران!

Commending

the act of your enemies
does not differ from your
attack with stick!

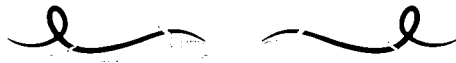
وانه ۲۲۹

گهر ده ته وئ خۆت بناسی،
 سیلّی ناخت بگره، نه کی
 پوخسار!

If you want to know
 yourself take a selfie of
 your inner side not your
 face!

هه‌رچه‌ند مندایی خۆت تفتو
 تال بیّت، نه‌که‌ی گه‌رای
 بوغزو کینه له دڵدا دانییت!

وانه ۲۳۱

خه نده بو فریودان
به کارمه هیته؛ چونکه خه نده
ساخته جیی متمانہ نییه!

Do not use smile to
deceive others because
fake smiles are not
dependable!

چُون تَو مافت ههيه
 هاوړييه کانت هه لېږيږي،
 که ساني تریش هه مان مافيان
 ههيه؛ بويه ناکړي خوت لهو
 کاره هه لېقورتيني!
 ~~~~~

وانه ۲۳۳

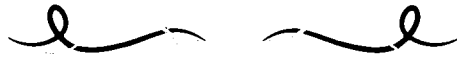
زلله ی خویه زلزانین، هیئنده ی
زهمین له رزه یه ک زهره ره ی
هه یه!

Slap of arrogance is as
harmful as an earthquake.

۲۳۴

سیخوړی کردن به سهر
 هاو پشه کانت، به
 کویره رییه کت داده بات نه
 ده توانی پیدا تیپه ری نه
 بگه رییه وه!

وانه ۲۳۵

بۆنه وهی له کارگیریدا سه رکه وتوو بی:
 یه کهم وتهت بۆ هاوکارانت با بریتی
 بیت له 'دهزانم من له هه مووتان باشت
 نیم، به لام پیکه وه دهتوانین باشت
 نه نجام بدهین' و به کردار جیبه جیتی
 بکه!

In order to be a
 successful administrator, let
 your first words be 'I know I
 am not better than all of you
 but together we can do the
 best' and apply this in action.

وانه ۲۳۶

نیازی تو گرنگه نهی
 تیگه یشتنی نهوان؛ بویه به
 متمانه وه به ردهوام به!

Your intention is
 more important than
 their understanding, so
 continue with confidence.

وانہ ۲۳۷

بۆئەوہی وشە کانت بیستراو
 بن؛ لہ ھەموو شوئنیکی،
 ھەموو کاتیکی، بۆ ھەموو
 کەسیکی قسە مەکە!

For your words to be heard,
 do not speak in every place,
 all the time and to all people.

وانه ۲۳۸

مرؤقی ره سەن به دلخۆشبوونو
 سەرکەوتنی کەسانی دی شادو
 ئاسووده دەبییت.

Genuine people
 become happy and
 comfortable when they
 see others' happiness
 and success.

وانه ۲۳۹

مروّقه کان بیده سه لاتن؛ چونکه
 ناتوانن ریگه له پیربوونی
 دایکو باوکی خویان بگرن!

Human beings are
 weak because they cannot
 prevent their parents from
 aging!

وانه ۲۴۰

له کارگیری سه رکه وتوودا،
 ره تکرده وهی داواکاریش به
 شیوازیکی گونجاوو به ریزه وه
 نه نجام دهریت، نه ک
 به پیچه وانه وه!

In successful
 administration, even rejecting
 requests will be conducted
 with respect and appropriately
 not the opposite!

وانه ک ۲۴۱

له ههر شوینیک مووچه بوو به
 نووچه، ژيان تییدا پووچه!

The place where salary
 becomes the news, there life
 will be absurd!

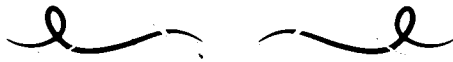
وانه ۲۴۲

نه وهی نه بوونی بینییّت،
زیاتر قه دری به خشین
ده زانیّت!

Those who have seen
poverty value donations
better!

ناسوودھیی لہ مائیکی گہرمو
 گیرفانیکی پردا نییہ، بہ لکو
 لہ ئہ قلیکی پرو دلیکی
 گہرمداہ!

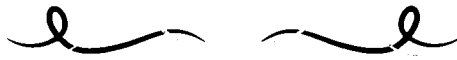
۲۴۴ واندہ

یاری دلشکاندن نه گه ل که سدا
مه که ؛ چونکه نازاره کان
راسته قینه ن!

Do not break hearts as
joke because pains are real!

هەندىك جار لە دەستدان
 يەكسانە بە قازانج، بۆ
 نموونە: برادەرو خووی خراپ!

وانه ۲۴۶

پر بڑی و
به تال بمره!

Live full and die empty!

وانز ۲۴۷

بیرکردنه وهی ئه ریتی کیلیک
دهرگا کانی میشک ده کاته وه!

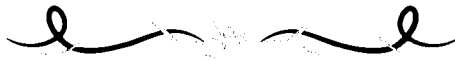

positive thinking is a
key that opens doors of your
brain!

۲۴۸

لہ یاری توپی پیداً، ئه گەر
 یاریزانیک لہ گیمی یه کهم خوی
 زۆر هیلاک بکا، بو گیمی دووهم
 هیزی وهک جاران نامینئ...
 ژیانیش وایه!

وانه ۲۴۹

خویندنه وه، گه شتکردنه به
 نیو نه زموونی که سانی دی...
 چهندی پتر گه شت بکهی
 زۆرتر فیڕ دهبی!

Reading is traveling
 through others' experiences...
 the more you travel, the more
 you learn.

۲۵۰ ۛۛۛۛ

باۛۛش بۆ يەكتىرى بىكەنەۛۛ
 نەك باۛۛشىن لە ئاگرى ۛقو
 تۆلە بىكەن.

Open your arms for each other instead of fanning the fire of hatred and revenge!

وانه ۲۵۱

خاکی به... له دله وه
 پیبکه نه... نه وانی دی بخه
 پیکه نین؛ چونکه ژیان له
 گۆراندایه

Be modest, laugh from the heart, make others laugh because life is changing!

وانه ۲۵۲

پئویست ناکا بۆ هه موو کهس
 بسه لمینن که تۆ چه ند باشی.
 هه ندیک جار هه وئدان بۆ
 خۆسه لماندن ده چیته خانه ی
 خۆکه مکردنه وه!

There is no need to
 prove your goodness to
 everyone, sometimes trying
 to prove yourself could be
 belittling yourself!

وانہ ۲۵۳

لہ بیر مہ کہ، قہ ت ریگای
 نادر ووست مہ گرہ بہر بو
 گہ یشتن بہ ئامانجیکی
 درووست!

Do not forget, never try
 incorrect route for getting to
 a correct goal!

وانه ۲۵۴

زانیاری هه ئه بکه یته بنه مای
 بریاردان، هه موو کات
 ده رنه نجامه کانت خراپ ده بن!

If you base your decisions
 on false information, your
 results will always be bad!

وانه ۲۵۵

درؤ خراپه، بهس درؤکردن به
دهمی زانست، خراپترین جوړی
درؤیه.

Lying is bad but
lying about science is the
worst type!

وانه ک ۲۵۶

هه رگیز ریگه مه ده سپله یی و
 دوو پرووی و نادیده یی هه ندیک
 که س وات لی بکات بریاری
 خو دابه زانندن بو ئاستی نه وان
 بدهیت!

Never let ingratitude,
 hypocrisy of some people
 make you decide to take
 yourself to their low level!

وانه ۲۵۷

گه ورهیی که سیّتی خۆت مه خه
به رامبه ر بچووکى ئه قلى
ئه وان!

Do not equalize
your great personality
to their small mind!

وانه ۲۵۸

هه ندى جار ناچار ده بئ
به سهر هه نه کاندایا پازیده ی!

Sometimes, you
will be forced to jump over
the mistakes!

وانه ۲۵۹

له بیر مه که 'دهسکه لا' بوون
 له کارگیریدا، هوکاریکی
 سه ره کی هه ره سهینانی
 دامه زراوه کانه.

Do not forget, being
 someone else's 'hitting-
 marble' is the main reason for
 your institutions collapse.

وانه ۲۶۰

هه نديک جار يهک وشه بارتە قاي
 کتيبيک هه ستو سۆز دهبه خشيت
 وهه ندهک جار يش هه ريهک وشه
 دونيات لئ سەراوين دهکات... بۆيه
 دهبي زۆر ورياي وشه کانمان بين.

Sometimes, one
 word speaks out a book of
 emotions and feelings and
 one word can turn your world
 upside down...hence, we have
 to be aware of our words!

وانہ ۲۶۱

خاکی بوون ... رھتارہ نہ کی
گوتار.

Being modest is an act
not a word!

وانه ۲۶۲

خاکی بوون هه موو گومانیک
دهرهوینیتته وه.

Modesty moves away
all suspicions!

وانه ۲۶۲

خاکی بوون له مروقبوون
نیزیکت دهکاته وه.

Modesty gets you
closer to being human.

هیمداد عبدالقهار محمد

وانه ۲۶۴

بۆنه وهی ئاسووده بی، باوه
به وه بکه که سی له تۆ باشتر
له دنیا دا ههیه.

To be happy, believe that
there are better people than
you in this world!

وانہ ۲۶۵

بہدوای نہو ہاورپیہدا بگہری
کہ پھرت بووی، کوئدہ کاتہوہ!

Search for a friend who
will collect you when you are
spread!

وانہ ۲۶۶

نہ گھر پیٹ کرا چاکہ نہ گھل
 دوڑمنیشت بکہ؛ چونکہ ہر
 دیتہ وہ ریگات!

If you could do favor even
 with your enemies because it
 will come back to your route.

وانه ۲۶۷

کهس له خۆرا نه هاتۆته
 ثیان؛ بۆیه تا له ژيانداى کار
 بۆ ئامانجه کانت بکه.

No one has been created
 in vain, so work for your
 objective while you are alive!

وانه ۲۶۸

زمانی مروّف ناسنامه یه تی
 بویه هه رگیز گائته به هیج
 زمانیک مه که!

Language is the
 identity of human beings
 so do not make fun of any
 language!

وانه ۲۶۹

دلی مروّف دهرگایه بو
 میّشکی به لام گه دهی دهرچهی
 ته نگه تاوی!

Human heart is the
 door to his mind but his
 stomach is an emergency
 exit!

وانه ۲۷۰

له بری ته رمی گول، گول و
گولدان بکه دیاری!

Instead of the corpse
of flowers, let us make
flower in vase our gifts.

وانه ۲۷۱

سه رکه وتن، ماندوویون
دهره وینیتته وه.

Success removes
tiredness.

وانه ۲۷۲

تا زیاتر خه لکت خوش بوی،
خوشه ویستتر ده بیت.

The more you love
people, the lovelier you
would be.

وانه ۲۷۳

بلاوکردنه‌وی وینه‌ی خۆت
 له‌گه‌ڵ به‌رپرسانو وینه‌ی
 خوانی خواردن، گومان ده‌خاته
 سه‌ر شیوازی بیرکردنه‌وه‌ت!

Posting your photo
 with officials and your
 meals to the public adds
 suspicion to your way of
 thinking.

وانه ۲۷۴

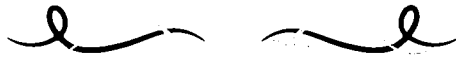
ریزگرتنی مامۆستاکانت،
 نیشانه‌ی په‌روه‌رده‌ی درووستی
 خیزانه‌که‌ته!

Respecting your
 teachers is a sign of your
 proper family education.

۲۷۵

منداڻ ھيندهي به لاساييڪردنهوه
 فيردهبيت، نيو هيندهش به
 بيگوتن فير ناييت؛ بويه
 ناگاداري هه لسوڪهتت به نه
 بهرچاوي منداڻان!

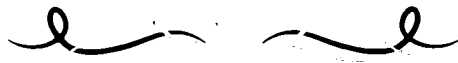
وانه ۲۷۶

ئەوێ ئەبەر ترس پێزی
 کەسێک بگرن؛ ئەوا هەرگیز
 پێزی خۆی نەگرتوو!

The person who respects
 someone out of fear has never
 respected himself/herself.

لەخۆباییبوون و لاف
 لێدان لەسەر کەسانی ژێر
 بەرپرسیاریەتی خۆت نیشانە
 بیهیزی تۆیە!

وانه ۲۷۸

نُهوهی به کهم رازی نهییت به
زۆریش رازی نابییت!

He who is not satisfied with
little, will not be satisfied by
more.

وانہ ۲۷۹

چاوہر پیی بہ نازارہ؛ بویہ
تا پیٹ دہکری کھس لہ
چاوہر پییدا مہیلاہوہ!

Waiting is painful so
do not make others wait as
much as you can!.

وانه ۲۸۰

چون گول، بي ئاوسيس
دهبي، دليش بي خوشهويستي!

The way flowers fade
without water, similarly the
heart with no love!

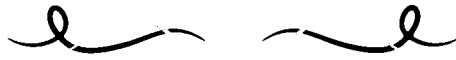
وانہ ۲۸۱

ئەقلی مروق گەنجینەیه؛ تا بو
چاکە بەکاری بهیئتی، هەر که
وەستای ئە بەکارهینانی دەبیته
بار!

Human brain is a
treasure as long as you
use it for good deeds,
the moment you stop, it
becomes a burden.

بہ بینینی نادادی و ناہہ قی لہ
 شوینی کار نابیت لہ ئامانچو
 پھیامی پیروزی خوت سارد
 بیہ وہ!

وانہ ۲۸۳

نہ گہر ہیج چاکہ یہ کت پی
 ناکری، بہس مہ بہ ماشہ ی
 دہستی کہس۔

If you cannot do any good deeds, it is enough not to be anybody's hurting arm!

وانه ۲۸۴

زانیاری نادر ووست
 بلاوکردنه‌وه، بیقه‌ستو به
 نه‌نقه‌ست، ده‌چیته خانه‌ی
 ناراستگویی!

Spreading false
 information, unintentionally
 or intentionally, is considered
 lying!

وانه ۲۸۵

ههور که ئاوس بوو ههر دهبی
 بزئ، نهک له بهرئه وهی جهز
 دهکا، به ئکو چونکه پیوستی
 به ئاوس بوونیکی تره!

When clouds get pregnant, they need to deliver not because they like it but because they need to get pregnant again!

وانه ۲۸۶

میشکی مروؤف چاوه ری داتای
 روژانه دهکات، چی بو بنیری
 به ره مه که شی له توخمی
 داتایه کان ده بیئت!

Human brain waits for
 daily input, whatever the input
 is the output will be of similar
 data category!

وانہ ۲۸۷

هه رگیز دلتہنگ مہ بہ بہ
 رہ خنہ ی هاورپیہ کانت، ئه وان
 یان خہ می تو یانہ یان خہ می
 خویانہ!

Never get upset when
 friends criticize you, they
 either want your favor or their
 own!

وانہ ۲۸۸

مروّقه کان به شیّوہیہ کی
 زگماک باشنو یارمه تیدہرن؛
 بویہ له سہر ئہو بنہ مایہ
 مامہ ئہ یان له گەل بکە!

Human beings are
 innately good and helpful, so
 treat with them on this basis.

وانه ۲۸۹

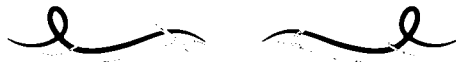
نُهوهی شهرم له درۆ نهکات
باکی به هیچ گرهوێک نییه!

He who does not feel shy
to lie will have no problem in
making any bet!

۲۹۰

چون که متیار تام له که لاک
 دهکا نهک گیاندارى زیندوو،
 مروقه کانش هینده متووی
 مردووہ کائن، زیندووہ کانیان
 پشتگوی خستووہ!

وانه ۲۹۱

بۆئەۋەي ئاسوودە بى، زانىيارى
 نادروست لەبارەي خۆت ڤەت
 بکەۋە، تەنانهت ئەگەر
 ئەرىنیش بوو!

In order to be happy,
 reject false information
 about yourself even if they
 were positive!

وانہ ۲۹۲

داشۆران له مروقبوون،
 گه وره ترين سزای سهر زه مينه ؛
 بويه با ئامانجی ژيانت بو
 مروقبوون بييت!

Detachment of
 humanity is the greatest
 punishment on earth so let
 your life objective be being
 human!

وانه ۲۹۳

سەرکه ووتی تۆ، بهنده به
ئیراده و شیوازی بیرکدرنه وهی
تۆ!

Your success is based
on your will and way of
thinking.

وانه ۲۹۴

که سانیک هه ن هه تا لییان
 دوورنه که وینه وه، نازانین
 چه ند زهره ریان لی داوین!

There are people that
 you need to get away from
 them to know the extent of
 harm they did to you!

وانه ۲۹۵

هه موو هه ئسه نگاندنیک
 رهنگه درووست نه بیئت؛ بویه
 هه رگیز به یهک هه ئسه نگاندن
 له خۆبایی یان بیئومید مه به!

All assessments might not be correct, so never get arrogant or disappointed with one assessment!

وانہ ۲۹۶

لہ بیرت بی پۆستو پیگه
 کاتین؛ بۆیه ده بی بیر له
 خۆتی بی پۆستو پیگه
 بکه یه وه!

Remember posts
 and positions are tentative
 therefore you need to think
 of yourself without posts
 and positions!

وانه ۲۹۷

بۆ ئاسوودەیی دەروون،
 روخسارت له پیکه نین بیهش
 44هه!

For peace of mind,
 never deprive your
 face from laughing.

وانه ۲۹۸

بۆئەوہی ئاسوودە بی،
تۆوی متمانە بچینەو ئە
ئەنجامەکە ی رابمیینە!

To be happy, plant seeds of
trust and see the results.

وانه ۲۹۹

نہو کہ سہی بہ 'من، من'
قسان بکات 'نم نم' دہتویتہ وہ!

The one who speaks with
'I, I' will melt drop after drop!

وانہ ۳۰۰

مہرج نییہ وہ لّامی چاکہ بہ
 چاکہ بدہیہ، بہ لّکو ئہ وہندہ
 بہ سہ نکوئی لہ چاکہ کہ
 نہ کہ یو لہ بہرچاوت بی!

It is no necessary to reward a favour with another one, it is enough not to deny and just acknowledge it.

وانه ۳۰۱

بۆئەوێ ئاسووده بێ، دئی
 که سانی تر خوش بکهو
 دئخوشبوونی که سانی تری پئی
 ناخوش نه بێ!

To be happy, make other
 happy and do not get upset
 when others are happy.

وانه ۳۰۲

بۆئەوهى ئاسووده بى، به‌هاى
خۆت بزانه ...كارپك مه‌كه
له به‌هاى مروقبوونت كه‌م
بكاته‌وه!

To be happy, know your value... do not do anything to belittle your human value.

وانه ۳۰۳

بۆئوهی ئاسووده بی، هه ر
 کارێک ئه نجام ده دهیت ره چاوی
 (ههستی) کهسانی تر بکه.

To be happy, take other people's feelings into consideration when you do anything.

وانه ۲۰۴

بۆئەوێ ئاسووده بى، خەنده
 بچینه ئەگەر پیت ناکرێ پیتی
 لێ مەنێ!

To be happy, plant smile if
 you could not do not step on
 it.

وانه ۳۰۵

هاوکاریکردنی که سیک پیوستی
 پییه و پیّت نالیت، زور
 گه وره تره له وهی پیوستی پی
 نییه، به لام تو بو خوده رخستن
 ده که یت!

Helping

someone who needs help but does not tell you is much greater than helping someone who does not need but you do it to show off.

وانه ۳۰۶

نُهوهی له دل و ناخدا بی،
 روخسار ناتوانیت تا سهر
 بشاریتتهوه!

Whatever is found in
 the heart and essence, faces
 cannot hide forever.

وانه ۳۰۷

سامانی مروّف به ها کانیه تی
نه کی به هانه کانی!

Human fortune is his
values not his excuses!

وانه ۳۰۸

بی دهنگی دوستان به
نازارتره له وشه دوژمنه کان!

The silence of friends is
more painful than the words
of the enemy.

وانه ۳۰۹

خوویست مه به، به لام خوت
خوش بوئی!

Do not be selfish but
love yourself.

وانه ۳۱۰

جۆرى ھەویر بە ھەوینە کە ی
 دەردە کە ویت... مرقیش بە
 پەرودە!

The quality of the dough is
 known by the yeast and that
 of human by education.

وانه ۳۱۱

بیٹومیدبوون، تواناکانت
دهپووکینیتتهوه!

Disappointment

fades away your capabilities.

وانه ۳۱۲

متمانہ کڈدہ کریتہ وہ؛ بویہ
پہ لہ مہ کہ!

Trust is accumulated, so
do not make haste.

وانه ۳۱۳

گه شینه کان به رده وام
 سه رکه وتن دهینن؛ چونکه له
 نه زمونه کان وانه فی ر دهین،
 نه ک ئومید له دهست بدهن!

Optimistic people
 always succeed because
 they learn lessons from
 experiments not get
 disappointed.

وانه کانی ۳۱۴

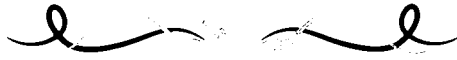
ئەگەر كەس يىك بىرىز بوو
 بهرامبەرت... ھەرگىز خۆت
 مەھىنە رىزى ئەو؛ چونكە
 دەپتە سەركەوتن بۆ ئەو
 دۆران بۆ خۆت!

If someone was disrespectful with you... do not take yourself to his level because he will win and you will lose!

۳۱۵

ئەگەر كەس يېك دوورۇو بوو
 لەگە ئت... ھەرگىز خەم مەخۇ،
 رۆژيەك دىت خۇي رۈۋەكانى خۇي
 لى تىكەل دەيىتو خۇي خۇيت
 بو ئاشكرا دەكات!

وانه ۳۱۶

ئەگەر كەس يىك خۆبە زلزان
 بوو... ھەرگىز نىگە ران
 مەبە، چونكە رۆژىك دىت
 خۆى بە تال بوونى خۆيت بو
 دەردە خات!

If someone was arrogant
 and self-important... never
 get upset because someday
 he will reveal his emptiness!

وانه ۳۱۷

ههولّ بده ئاسوودهیی له ناخی
 خۆتدا بدۆزهوه، ئه و کات
 دهتوانی به ئاسوودهیی له گهڵ
 کهسانی تر دا بژییت!

Try to find peace of
 conscience within yourself,
 then you can live peacefully
 with others!

وانه ۳۱۸

له خوټ تیښه؛ تا بتوانی له
خه لکی تر تیښه!

Understand

yourself so that you
understand others!

وانه ۳۱۹

ئەوێ بە دواى مەوقەبووندا
 بگەریت، رێگاكانیش بەدواى
 ئەودا دەگەرین!

Those who search for
 being human, ways also look
 for him!

وانہ ۳۲۰

کاتیک پیکہ نین لہ ناخہ وہ
دیتہ دہری، ھہ موو دونیا
ھہستی پی دہکات!

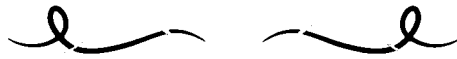
When laughter comes
out from your essence, the
entire world will feel it!

وانه ک ۳۲۱

نه گهر توانیت دلی که سیک
 خوشکه ی، نیستا بیکه؛ چونکه
 رهنه دوباره دهر فته ت بو
 نه رهنه خست یان نه و که سه چتر
 پیوستی پی نه بیت!

If you could make someone
 happy, do it now because you
 may not get a second chance
 or that person might not need
 it anymore!

بۆئەۋەى ئاسوودە بى،
 'هەموو مەرۋىيىك باشە؛ تا
 خراپە دەكات' بىكە دروشمى
 ژيانىت.

وانه ۳۳۳

خۆت باشتەر خۆت دهناسى؛ بۆيه
 رېگه مهده كهسى تر ويناى تو
 بۆ دهوروبه رت بكات!

You know yourself
 better, so do not let anyone
 to portray you for your
 surrounding!

وانه ۳۲۴

خۆرى راستى هەر هه ئدیت،
به لام گرنگه تۆ که یو له کوئ
پیی دهگهیت!

The sun of truth will
appear but it is important
when and where you reach
it!

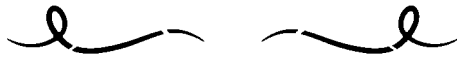
وانہ ۳۲۵

به هوی بیزار بوونی خۆت،
 نه فرهت له گۆل مه که، به ئکو
 ههول بده خۆت چاک بکه یه وه!

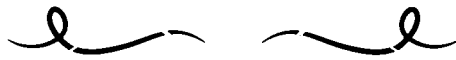

Due to your being upset,
 do not damn the flower, try to
 mend yourself instead

یاری 'دَلْشکاندن' له گه ل کەس
 مە که بو پیکه نینیکی کاتی؛
 چونکه 'شکان' ی دَل به
 لیخو شبوون و په شیمانی چاک
 نابیتەوه!

ئه وهی توانای درووستکردنی
 خه ندهی هه بیته و نه یکات، وهک
 ئه وهیه که ریگر بیته له کاری
 چاک!

وانه ۳۲۸

لیبوردہ بہ لہ گہل خوتو
خہ لکی؛ تا ئاسوودہ بی!

To be happy, be tolerant
with yourself and others

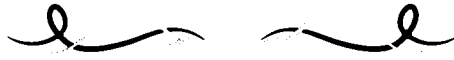
وانه ۳۲۹

بۆئەوہی لہ مروقبوون
 نیڑیک بکہویہوہ، پیویستہ
 لہ ھوگرہوون بہ خوت
 دوورکہویہوہ!

In order to get closer
 to being human, you have
 to move away from self-
 addiction!

بۆ گەشتن بە ئامانجی
 سەرەکی، پیوسته پی له سەر
 هەندیک ورده ئامانج دابنئی!

دانه ۳۳۱

بۆ ناسینی، که سیک سهیری
رپی بکه نهک پرووی!

To know someone look at
his path not his face!

وانه ٢٢٢

گله یی نه كه س مه كه،
 رابردوى تو هه وینى نه مړوى
 تویه.... نه مړوت ده بیته
 هه وینى سبه ی تو!

Do not blame anyone
 your past fosters your today...
 your today will foster your
 tomorrow!

وانه ۳۳۳

بۆ ئهوانه ی دهیانه ویت بگرین
له لات، 'شان' به نه ی
بلندگو!

Be a shoulder for
others to cry on and
not an amplifier !

د.ھىمداد عبدالقھار محمد

- ✓ پروفیسور له زمانى ئىنگلیزى و
- ✓ زمانه‌وانى- زانکۆى سەلاحەدىن.
- ✓ مامۆستای زانکۆو توێژەرو نووسەر و
- ✓ وەرگێڕ و پراھینەرى گەشەپێدانى مرۆیى.
- ✓ شەش کتیبى بە چاپ گەياندوو.
- ✓ زیاتر له ٦٠ بابەت و لیكۆلێنەوێ نووسىو وەرگێڕاوه بۆ سەر زمانى كوردى و ئىنگلیزى.
- ✓ ٢٢ توێژینەوێ ئەكادىمى له گۆڤار و كۆنفرانسی ناوڤۆى و نێودەولەتییەكان بڵاوكراوتەو.
- ✓ سەرنووسەرى گۆڤارى (سەكۆ - له نێوان زانکۆى سەلاحەدىن و زانکۆى سینسیناتى ئەمەرىكى) و ئەندامى دەستەى نووسەرانى گۆڤارى ئەكادىمى/ ئەكادىمایى كوردى و سەرنووسەرى گۆڤارى كۆزان و ئیدتەر له پۆژنامەى كوردیش گۆب بە زمانى ئىنگلیزى بوو.
- ✓ رېڤیوەر له كۆنفرانسی زانستى دۆبەى.
- ✓ رېڤیوەر له كۆنفرانسی TESOL .
- ✓ ئەندامى یەكێتى مامۆستایانى ئىنگلیزى جیهانى IATEFL.
- ✓ ئەندامى یەكێتى زمانه‌وانانى ئەوروپا.
- ✓ سەرۆكى تۆرى مامۆستایانى ئىنگلیزى كوردستان.
- ✓ سەرۆكى ئەكادىمایى میگامایند پلەس بۆ پەرۆردەو پراھینان و راپۆژكارى.

